

Ҳочӣ Муҳаммади Шаҳдӣ аз шоирони маъруф ва хушзаки доираи адабии Истаравшан мебошад. Муҳаммад дар соли 1760 дар гузарии Масҷиди сафедӣ шаҳри Истаравшан дар оилаи Сӯфӣ Кӯчаки ҳалвогар, ки табиӣ шоирӣ дошт, ба дунё омад. Шаҳдӣ дар бораи падараш чунин мегӯяд:

Падарам асл Кӯчаки Баққол,
Ин насиб аз азал Худо кардаст.
Солҳо ранҷу меҳнати бисёр,
Хуни дил ӯро дар қорҳо кардаст.
Падараш заковату истеъдод ва
мачзубии ӯро ба илм дида ба яке
аз намондагонии аҳли тариқати
қодирӣ Сӯфӣ Ғанӣ шогирд меди-
хад.

Ки саргарми марде бигаштам
яке,
Агар пурсӣ номаш — Сӯфӣ Ғанӣ.
Вале он пири тариқат ҳам дере
нагузашта вафот мекунад. Ӯ аз ин
ҳол ғамгин шуда, ба ҷустуҷӯи мур-
шиди дигар мешавад. Бо Ҳоча
Убайдуллоҳ, ки бо тахаллуסי Солиқ
шеърҳои орифона ва ошқона эҷод
намудааст, шинос мешавад. Солиқ
ӯро ба халифагӣ қабул мекунад.
Писари Шаҳдӣ — Нодими Иста-
равшанӣ дар девони худ фикри
мазкурро таъкият мебахшад:

Тариқат дар сулуки Кубравия
сарсулики ман,
Бувад он соҳиби иршод Солиқ
пири аҷдодам.
Дар ин маврид шоири ҳамзамони
Шаҳдӣ Абдурахим Истаравшанӣ
дар қасидаи ба Шаҳдӣ бахшида-
аш менависад:

Дар «сулуки кубравия» муътақид
будӣ мудом,
Хирқаи Солиқ ба қаддат моҳи
тобон рехта.

Муҳити nobасомони иттимоию
сисёӣ шоирро хеле озор додааст.
Дар шеърҳои оҳангӣ яъсу ноу-
медӣ аз муҳити даврон таҷассум
ёфтаанд. Барвақт аз ёру дӯстон
ҷудо шудан, фироқи устодон, си-
тамгори замон ҳавсалаи ӯро пир
менамад. Адабиётшинос Саидумар
Султонов таъкид мекунад, ки
Шаҳдӣ «Дар деҳаи Сепула, ки ним
фарсаҳ дур аз шаҳри Истаравшан
воқеъ буд, иқомат гузида, дар он
ҷо боге бунёд карда, ба қорҳои
деҳқонӣ эҷодии худ машғул ме-
гардад»:

Аз маломатҳои мардум ҷо ба
саҳро кардаам,
Оҳу ҳасратро даруни синаам
ҷо кардаам.

Шоир баъди тақмили илм ба
зиёрати раъзӣ-мубораки Муҳам-
мад саллаллоҳу алайҳи ва саллам

меравад. Дар бозгашт қабри
Аҳмади Чомӣ, Мавлави Румӣ ва
Ҳофиз Шерозӣ зиёрат меку-
над. Дар ин хусус дар шеърҳои
широҳӣ дорад:

Аз Каъбаю Рум то ба тамошои
Мадина,
Гардам ба суроги раҳи саҳрои
Мадина.

Баъди тавафи Каъба шоир то
охирӣ умраш ба боғдорӣ, тоату
ибодат ва қорҳои эҷодӣ машғул
шуда, узлатнишиниро ихтиёр ме-
кунад. Тасвири ҳаёти хузнангези
шоир, зиндагии фақирона дар
шеърҳои акси худро ёфтаанд:

Аз мо, ки ёдгор ғоре нишона
монд,

рихро нигоштааст:

Ҳар кас, ки қунад суроги пирам,
Таърих шудааст: «Боги пирам».
Ҷасади ӯро дар боғи деҳаи Се-
пула, ки худ обод карда буд, ба
хок месупоранд. Муҳлисони ва му-
ҳибони шоир ба рӯйи ҳокҳои ӯ мақ-
барае бино мекунад, ки дар он
мақбара ҷасади шоир ва ҷасади
писараш Нодим мадфун аст.

Ҳочӣ Муҳаммади Шаҳдӣ дар да-
воми умри пурбараки худ ме-
роси адабии гаронбаҳре боқӣ гузош-
тааст. Мероси адабии шоир то ҳол
ба таври илмӣ интиқодӣ аз та-
рафи адабиётшиносон ва таърих-
шиносон ба пуррагӣ омӯхта нашо-
дааст. Дар тадқиқи рӯзгор ва осо-

нош дошт. Пас, маълум мешавад,
ки мероси адабии шоир аз ин
адаб бештар аст. Муҳлисони ва ав-
лоди Шаҳдӣ мероси адабии ӯро
ба 15 ҳазор байт расондаанд. Ле-
кин дар девоне, ки дар китобхо-
наи шахсии С.Султонов маҳфуз
аст, ин достони ҷангӣ вучуд надо-
рад. Мероси адабии шоир ҷан-
баҳои ирфонӣ-ахлоқӣ, ишқӣ-иҷти-
моӣ ва ҳасбиҳои доранд. Ӯ ба
Чалолиддини Балхӣ Румӣ, Аҳма-
ди Чомӣ, Ҳофиз, Лутфӣ, Машраб
ва шоирони аҳли тариқат тавачҷуҳ
ва муҳаббатӣ хос дошт:

Шаҳдӣ, ёби агар ту баҳрае,
Рав муриди Ҳофиз Шероз

бош.
Мавзӯи ишқ, инсондӯстӣ, худ-
шиносӣ ва худшиносӣ низ дар
шеърӣ ӯ мақоми хос доранд. Таъ-
сири оятҳои Қуръон ва аҳодиси
набавӣ ба шеърҳои рӯҳияи тоза
бахшидаанд. Чи тавре худ мепин-
дорад:

Шаҳдӣ Шаҳдам, кони шаҳдам,
Шаҳдиям, шаққарфурӯш,
Чошние медиҳам бар толибон,
ҳалвогарам.

Намунае аз ғазали шоир:

Чанд дар ин нолаам дашт ба
ҳомун гирифт,
Оҳ зи дил барқашид,
моҳ ба гардун гирифт.
Мавҷи ҷунун ҷӯш зад,
нолаам аз ишқи ӯ,
Моҳи мурғи ҳаво бахр ба
Ҷайхун гирифт.

Мӯсиву ҳам кӯҳи Тӯр нури
таҷалли бисўхт,
Сангу шаҷар об шуд, кўҳ
дигаргун гирифт.
Он ки зи савдои ишқ сар ба
биёбон ниҳод,
Чанд бар ин ҳоли ман Лайлию
Мачнун гирифт.

Ҳолати мастон бидид
зоҳиди он хонақоҳ,
Беҳуду девона шуд,
то ки ба қонун гирифт.
Оташи дил зад шарар чанд аз
ин нолаам,
Вой, ки ин ҷони ман з-он лаби
майгун гирифт.
Шаҳдӣ аз ин сўзи ишқ наъра
бизад дар само,
Ҷумла малак дар само об
бишуд, хун гирифт.

Каромиддин ЧОНМАҲМОДОВ,
манбаъшиноси Маркази
байналхалқии илмиву
тадқиқотии Имом Тирмизӣ.

МУСОҲИБАИ МО

ТАРБИЯИ ҶИСМОНӢ — БАҚОИ ҶАВОНӢ

Ҳоло ба сари инсоният санҷиши сангине омадааст, ки ин бемории COVID-19 мебошад. Дар мамлакати мо барои пешгирии ва табобати ин бемории чораҳои зарурӣ андешида шудаанд, яке аз онҳо тарзи ҳаёти солим аст. Тавре ки мутахассисон таъкид кардаанд, агар ба қоидаҳои карантин қатъӣ амал намоем ва мунтазам бо тарбияи ҷисмонӣ машғул шавем, ин офат ба мо наздик намешавад. Сухбати мо бо сардори садорати тарбияи ҷисмонӣ ва рушди варзиши оммавии Вазорати варзиш ва тарбияи ҷисмонӣ Ҷумҳурии Умедҷон РАҶАБОВ дар ҳамин мавзӯ буд.

— Дуруст аст, — гуфт Уме-
дҷон Раҷабов, — рӯзҳои охир

дар мамлакатамон шумораи беморони гирифтҳои коро-
навирус зиёд гардида. Шояд
ин аз он аст, ки раҳбарони
аксари минтақаҳо ва шаҳр-
вандон нармагардонии ҷо-
раҳои карантинро нодуруст
қабул карда, ба вабои асри
XXI бепарво шудаанд. Бояд
қайд кард, ки асоси мубо-
риза бар зидди тоҷирусу
тану рӯйи солим аст. Соли
гузашта аз ҷониби вазорати
мо доир ба 5 ташаббуси
Президент дар 9 ҳазору 121
маҳалла пурсиш гузаронида
шуд. Маълум гардида, ки
ҷавонони аз 7 то 30-солаи
кишвар беш аз 14 миллион
нафарро ташкил менамо-
янд. Воқеан, танҳо қоряки
аввали соли равон дар
қаламрави Ёзбекистон 8
ҳазору 994 маротиба мусо-
биқа ва тадбириҳои варзишӣ
ба вуқӯъ пайвастанд. Дар
онҳо 1,8 миллион нафар
аҳоли, аз он ҷумла 470
ҳазор нафар писарону дух-
тарон ҷалб гардидаанд, ки
нисбат ба солҳои пешин
бештар аст. Дар асоси қаро-
ри Девони Вазирон солҳои
2020-2024 дар кишвар 23
мактаби варзиши бачагон ва
68 шӯъбаи онҳо дар деҳаҳои
дурдаст фаъолият хоҳанд
бурд. Аммо аз сабаби пан-
демия қорҳои сохтмон қаш-
шол меёбанд ва мусо-
биқаҳои варзишӣ ба таъхир
гузошта шудаанд.

— Умедҷон Фармонку-
лович, бо ин муносибат
вазирати шумо чӣ гуна

тадбирҳо андешид?

— Аз 30-юми марти соли
равон дар муассисаҳои таъ-
лимии вазорат машғулот бо
тарзи "аз масофа — дар хона"
ҷорист. Дар давраи карантин
ба ҷавонон таваассути "оинаи
нилгун" барномаҳои телеви-
зионӣ пешкаш мегардад, ки
дар онҳо дарсҳои мураббӣ-
ёни соҳибтаҷриба ва усто-
дони номдори варзиш мегу-
зарондад. Шабакаи телеви-
зионии миллии Ёзбекистон —
«Спорт» барои ба ҳаёт табтқи
намудани ҳаёти солим ташаб-
бус ва иқдомҳои лоиқи таҳ-
синро амалӣ мегардонад.
Шiori мо "Ба вирус бо спорт
мубориза мебарем!" аст. Бо-
иси хурсандист, ки Президент
дар афрази "Рӯзи ҷавонон"
табрик ирсол намуда, исму
насаби чанд нафар варзиш-
гаронро ба забон гирифт.
Охир варзиш ва тарбияи ҷис-
монӣ бақои ҷавонӣ аст!

— Мо аз он хабардор

ҳастем, ки варзиш ҷону
дили шумо буда, солҳои
мактабӣ ва донишҷӯӣ
дар мусобиқаҳои бонуфуз
иштирок карда, ҷойҳои
фахрӣ насибатон шудааст.

— Дуруст гуфтед. Ман аз
бачагӣ бо қарат ва дигар на-
мудҳои ҷанги тан ба тан ма-
шғул будам. Як гӯшаи хонаи
истикоматиамонро диплому
медали зеб медиҳанд. Ҳоло
ҳам қариб ҳар рӯз бо варзиш
машғул мешавам. Ва бояд
таъкид намуд, ки дар зодго-
ҳам Самарқанди бостонӣ бо

варзиш бисёр ҷавонон маш-
ғул хастанд. Чанде пеш та-
ваассути рӯзномаҳои "Овози
тоҷик", "Самарқандский вес-
тник", "Гулобод тонги" доир
ба комёбии собиқаҳои вар-
зиш, устоди наврасон, му-
раббӣи духтарони самбачии
Самарқанд Ҷаффар Ҷабборов
хабарӣ чемпиони ҷаҳон шуд-
дани ӯро дар байни собиқа-
дорон мутолиа намуда, хеле
хурсанд шудем. Комёбии
самбачиёни лоиқи таҳсин аст,
вале барои шатранҷбозон
набудани қасри ин соҳа та-
аҷҷубовар мебошад. Зеро
дар Самарқанд шав нафар
гроссмейстерҳо хастанд,
онҳо шарафи Ёзбекистонро
дар мусобиқаҳои байнал-
халқӣ ҳифз мекунад. Ёд
дорам, ҳангоми ташрифи
собиқ президенти федерат-
сияи шохмоти ҷаҳон Қирсан
Илимҷонов ин масъала бар-
расӣ гардида буд, вале та-
шаббусҳои нек дар қоғаз
мондаанд...

— Умедҷон, тананнои
шумо ба варзишгарон?

— Ҳоло варзишгарони
Ёзбекистон ба бозиҳои
олимпӣ, ки соли оянда дар
Ҷопон баргузор мегардад,
тайёрӣ мекунанд. Умед аст,
ки онҳо аз парасторӣ ва ғам-
хориҳои сарвари давлатамон
рӯҳбаланд гардида, ба комё-
бии назаррас соҳиб меша-
ванд.

Мусоҳибон
Тошхӯл ЮСУФОВ,
Зохир ҲАСАНЗОДА,
Вилояти САМАРҚАНД.

Дар овули Элтой воқеъ дар
қаламрави ноҳияи Қонимеҳи
вилояти Навой бештар аз 200
нафар аҳоли истикомат менамояд.
Дар ҳудуд қорводорӣ ба қисми
муҳими зиндагӣ табдил ёфтааст.
Аксари аҳоли бо ин соҳа
машғул мебошад ва рӯзгор
таъмин менамояд.
Элтойҳо ба аънаҳои дерина,
урфу одат, намунаҳои мероси
маданӣ тӯли асрҳо эҳтиром
мегуздоранд. Дар ин ҷо овозхон-
ҳо пайдо кардан мумкин, ки
таҳти садои думбура таронаҳои
мардумӣ, рақс ва бадеҳаҳои
деринаро бо маҳорати баланд
иҷро мекунад.
Дар сурат: дар қонаводае воқеъ
дар қаламрави ноҳияи Қонимеҳи
вилояти Навой.
Сураттӣ: С.АСЛОНОВ (Ўза).

Гӯшаи методӣ

ИСТИФОДА АЗ МЕРОСИ ИЛМИИ БЕРУНӢ

Маълум аст, ки яке аз олимонӣ ма-
шхури асрҳои миёна Абӯрайҳон Бе-
рунӣ Муҳаммад ибн Аҳмади Хоразмӣ
(973-1048) 4-уми сентябри соли 973
дар шаҳри Кат (Шаббози баъдина,
Беруни хозира) ӯ Хоразм дида ба
дунё кӯдадаст. Ӯ аз навозишҳои па-
дар хеле ҷавон бебаҳра менамояд. Та-
рибӣ ӯро астроном ва математик Аб-
ӯнаси ибн Ироқ ба ӯда мегуфтад ва
ба ӯ фанҳои математика ва астроно-
мияро меомӯзад. Дартар асарҳои
файласуф ва табиишиносон, матема-
тик ва географҳо, аз ҷумла, Муҳаммад
Хоразмӣ, Абӯаббос Фаронӣ, Собии
ибн Қурра, Абӯнаси Муҳаммад ал-
Форобӣ, Абӯҷаъфар ал-Ҳозин, Абӯл
Вафо Хуҷандӣ, Абӯнаси ибн Ироқ,
Абӯсаид аз-Синҷӣ ва дигаронро бо
таҳлилии амиқ омӯхт. Беруни гайр аз
забони форсии тоҷикӣ забонҳои
арабӣ, юнонӣ, дертар хиндӣ ва яҳудӣ
қадимро азбар намуд ва асарҳои бо
ин забонҳо таълифшудаҳо азхуд кард.
Беруни дар як замони пуртахлуқа
умр ба сар бурда бошад ҳам, аз омӯ-
хтани ҷустуҷӯ боз намонд.

Ҳамин тариқ, ӯ дар Хоразм, Ироқу
Эрон, Шому дигар роҳҳои Хинд гаш-
та фаъолияти илмӣ худро идома до-
дааст. Ӯ асарҳои илмӣ бузургро
«Осор-ул-боқия», «Хиндустон», «Китоб
доир ба санъати ситорашиносӣ»,
«Қонуни Масъудӣ», «Геодезия», «Ли-
нирология» ва дигарро офарид, ки
онҳо то имрӯз қимати худро гум на-
кардаанд.

Беруни дар асари «Осор-ул-боқия»

усули дарёфти ҳосили ҳудудӣ про-
грессияи геометрияро бо мисолҳои
ба худ хос овардааст. Ӯ дар асарҳои
«Қонуни Масъудӣ» ва «Хиндустон»
дар асоси геометрияи ҳисобкунӣ
қоидаҳои андозагирӣ тарафҳои би-
сёркунҷаи дар дохили доира қаш-
дашударо шарҳ додааст. Масалан,
ҳар як тарафи панҷкунҷа, шашкунҷа,
ҳашткунҷа, нӯккунҷа ва даҳкунҷаи
байни онҳоро тавассути радиуси
доира ҳисоб карда, қимати таркибии
шумораи П-ро то ҳафт рақами даҳӣ
дақиқ ҳисоб карда, ҳалли масъалаҳои
геометрияро низ нишон додааст. Ми-
сол, дар асар ба 12 усули ҳалли масъ-
алаи оиди ба се ҳиссаи баробар тақ-
сим кардани кунҷи воҷеҳурем.

Олими бузург дар асари дигараш
«Китоб оиди тафсири асосҳои ҳуна-
ри ситорашиносӣ» дар бораи маф-
ҳумҳои математикӣ оиди арифмети-
ка, алгебра, геометрия ва назарияи
шумораҳо мулоҳиза меронад, роҳҳои
андозагирӣ ҳаҷмҳои нишон меди-
хад.

Дар бахши геометрияи китобҳои
дарсӣ қоидаҳои шаклҳои асосии ге-
ометрия, таърифи ва махсусияти онҳо,
дарёфти ҳаҷми сатҳи шаклҳо дар
ҳамворӣ оварда шудаанд. Аз ҷумла,
қоидаи дарёфти дарозии хоссаи дои-
ра ва таърифи он, ҳаҷмчунин дарёф-
ти сатҳи доира дар ин асар мавҷ-
уд аст.

Беруни бори аввал тригонометри-
яро ба сифати илме қабул кард, ки
ҳисоби китоби астрономӣ дарбар

мегирад. Олим дар ин асар усули
дақиқи ҳисоби миёнаи тригономет-
рияро офарид ва ҷадвалҳои воёс-
та ба онро пешниҳод намуд. Бе-
руни синусҳои ҳисоби ҷамъу тарҳи
ду кунҷ ва теоремаҳои оиди синуси
кунҷҳои ду баробар ва нимку-
нҷаҳои бо ватарҳои муқаддир ҳа-
мнёрӯро исбот намуд.
Албатта, дар як мақолаи хурд на-
метавон фикрҳои олими бузургро
доир ба математика ба осонӣ шарҳ
дод. Бинобар ин, ҳар як омӯзгори
моҳир агар пеш аз тайёрӣ ба
мавзӯи фикрҳои олимонӣ пешина-
ро ба назари эътибор гирад, дар-
саш пухтаву сермазмун мебарояд.
Ҳамон вақт хонанда на танҳо ба омӯ-
хтани мероси илмӣ Беруни, на-
зарияи арифметика, ҷенақҳои
хаттӣ ва фигураҳои фазовӣ онҳо
таваҷҷуҳ зоҳир мекунад, балки дар
онҳо ҳисси ватанпарварӣ, фахр
нисбати гузаштагонӣ худ зиёда
мегардад.

Академик В. Розин дар бораи
асари «Хиндустон»-и аллома чунин
фикрҳои ҷолиб гуфтааст: «Ин
ёдгории дар байни ин намунаи аса-
рҳо ягона буда, дар адабиёти
қадим ва асри миёнаи Шарқу Фарб
асари беҳамтост».

Дилдора ИСМОИЛОВА,
омӯзгори математикаи
мактаби миёнаи рақами 4-уми
ноҳияи Қўшқўпри
вилояти Хоразм.

ДАР ҚОРСҶИИ ЗИНДАГӢ

МАКТУБ

Сорбон аз фикри ҳаёлҳои беохир
азият мекашид. «Ба болои сўхта —
намақоб» шеърӣ навақанд хондаш
ба дили захмини ӯ намақ пошид:

Туӣ худ орзуи ман, камоли
ҷустуҷӯи ман,
Агар қонам рамақ дорад,
туро ман дўст медорам...

«Гуфтнам лозим аст, — фикр
кард Сорбон, — то кай пинҳон ме-
дорам? Барои ҷӣ аз баҳтам рӯ то-
бам? Барои ҷӣ худро азоб диҳам?
Худи ҳамин рӯз ба Сунбула ҳама-
ашро мефаҳмонам...»

Сунбула бо Сорбон ҳамкасб аст,
дар як қорхона қор мекунад, ҳатто
дар як уток мешинанд.

Ба қоргоҳ омадани Сунбуларо як
сол мешавад. Як сол боз Сорбон
орому ҳаловатшаро гум кардааст.
Фақат ҳамин духтарро фикр меку-
над. Духтар ҳаҷм гӯё ба ӯ бефарқ
нест. Аммо, дар миёни садде ҳаҷм,
ки Сорбон наметавонад аз он гуза-
раду эҳсосоташро ошкор созад...

Сорбон рӯзе фикршаро як ҷо
ҷамъ намуда, дар танҳои ба Сунбу-
ла гап кушод.

— Сунбула, — гуфт ӯ бо ҳаяҷон, —
ба шумо як гап гуфтаниам.

— Чи хел гап будааст? — миҷго-
нҳои дарозшаро бозӣ доронда пурс-
ид Сунбула.

Сорбон дасту по гум кард ва баъ-
ди фурсате худро ба даст гирифт.
— Ман..., ман дер боз шуморо на-
зора мекунам. Шуморо бинам, худ-
ро гум мекунам, Сунбулаҳон..., шу-
моро дўст медорам...

Сорбон интизори он буд, ки Сун-
була гапҳои ӯро наменгисандад, бо
як қару ғазаб ҷавоб хоҳад дод.
Аммо дар чашмони духтар як дил-
гармӣ ва меҳро ҳис кард.

— Ман ҳозир ҷӣ гуфтаниамро на-
медонам, — бо табассум гуфт Сун-
була.

Ҷавон табассуми духтарро ало-
мати ризои доништа, каме бошад ҳам
дилаш таскин ёфт.

— Раҳмат, Сунбулаҳон, — ҷавон аз
хурсандӣ ҷӣ гуфтанишро намедон-
ист. — Шумо, духтари аҷоиб,
дўстрӯ, меҳрубон. Аммо ман дар

хичолат ҳастам, ки муносиби шумо
ҳастам ё на? Охир, ман оиладор, як
писарча дорам... Лекин шуморо аз
ҷонам ҳам зиёдтар дўст медорам...

Сунбула хомӯш буд.

Баъди ин суҳбат онҳо зуд-зуд во-
меҳурданд. Ҳаракат мекарданд, ки
дар ҷойи қор танҳо монанд.

Сорбон худро чун ҷавони муҷаррад
ҳис мекард, оиладориро тамоман
фаромӯш карда буд.

— Акаи Сорбон, то кай ману шумо
пинҳонӣ воҷеҳурем? — рӯзе ғайри-
ҷашмдошт пурсид Сунбула.

Забони Сорбон гирифт. Чи гӯяд?
«Ҷавоби занамро дода, торо ба занӣ
мегирам» гӯяд? Сунбула рост мегӯ-
яд, то кай дар миёни ду оташ мегар-
дад? Ё оилам, ё Сунбуларо интихоб
намуданам лозим. Кадоме аз онҳо
азиз? Киро дўст медорам?

Сорбон дуру дароз фикр кард ва
бо як боварӣ гуфт:

— Сунбула, рост мегӯед, ин тарз во-
ҳурии мо рӯзе фаш мегардад. Аз за-
вҷам ҷудо мешавам...

Сунбула аз хурсандӣ Сорбонро ба
оғӯш кашид.

— Ҳамон рӯзро бесаброна интизор
мешавам.

— Ман ҳам.

Барои ба висоли духтар расидан
омода буд аз баҳри дунё гузарад. На-
возиши мӯйҳои қатронӣ, тамошои
чашмони оҳушонанди духтар ба ӯ ро-
ҳат мебахшид...

Рӯзҳо мегузаштанд, аммо Сорбон
ин масъаларо ба назди завҷаш гу-
зоштан наметавонист. Охир, аз ӯ
баъди надидааст, чашм кушода ҳа-
минро дидааст, модари фарзандаш.
Агар завҷаш донад, ки ӯ дигар зан-
ро дўст медорад, магар ба осонӣ аз
ӯ даст мекашад? Кадом зан шавҳа-
рашро бо ду дастӣ адаб ба рақибаш
месупорад?

Эҳтимол, рӯзе мерасиду Сорбон
ҷурбат пайдо карда, ба занаш ҳама-
шро мефаҳмонд. Аммо воқеае сабаб
шуду ӯ аз фикраш гашт.

Рӯзе Сорбон барои овардани пи-
сарчааш Собирчон ба боғча рафт.
Дар майдончаи бозӣ духтаракону пи-
саракон бо ҳаёху давутоз доштанд.

Собирчону ҷўрааш Нозим дар ҳараки
тағи дарахт менишастанд. Сорбон ба
суҳбати онҳо гӯш андохт.

— Гиря накун, баъди фурсате додо-
ят меояд, ана мебинӣ. Падарон ҳеҷ гоҳ
қўдақонашонро партофта намеравад,
— ба дўсташ нигоҳ карда мегуфт Со-
бирчон.

Вучуди Сорбон ларзид... «Падарон
ҳеҷ гоҳ қўдақонашонро партофта на-
меравад!»

— Не, ту намедонӣ, додоям аз оҷа-
маи ҷудо шуд, акнун бо мо зиндагӣ на-
мекунад. Мебинӣ, ки ҳар рӯз маро аз
боғча танҳо оҷаам мегуфта, — ҳиҷ-
қўқунон мегуфт Нозимҷон.

Ин манзара Сорбонро ба рикқат
овард, чашмонаш нам шуданд. Охи-
ста ба назди онҳо гузашт. Собирчон
ӯро дида «додочон» гӯён ба гарданаш
овезон шуд. Сорбон писарашро маҳ-
кам ба оғӯш гирифт, аз сару рӯяш
бӯсид. Баъд ба Нозимҷон нигоҳ кард,
писарча бо чашмони пури об ба за-
мин нигоҳ мекард.

— Писарам, ҳафа нашав, падарат
албатта меояд, — гуфту ӯро навозиш
кард.

— Шумо аз кучо медонед? — бо да-
стони лўндаяки худ ашқи чашмонашро
поқунон пурсид Нозимҷон.

МОДАРКАЛОНИ МАН 47 АБЕРА ДОРАД

Модаркалонам – Мастурабиби Абдуллоева ҳамин моҳ сини мубораки 88-ро пур мекунад. Аз машаққату душвориҳо, норасоҳои солҳои 40, 50, 60-уми асри XX ёд мекунад, ки ба назари мо афсона менамояд. Рӯйи падарро надидаанд. Нони серӣ (солҳои 40-ум) набуд, зағора (аз курмаки шолӣ тайёр мешудааст) истеъмол намудаанд, чанд нафареро, ки аз гуруснагӣ фағидааст, номбар мекунад. Дар баҳор бисёртар тотино ревоҷ (ҷуғрӣ), пиёзи кӯҳӣ ва ғайра истеъмол карда мешудааст. Ҳоло ҳам чун баҳорон ҳешовандон аз кӯҳистон чунин алафу гиёҳҳои хӯрдани оранд, оби дидашон мебарояд, шукронаи замони серию пурии имрӯза мекунад...

Ба ёд меоранд, ки солҳои Ҷанги дуоими ҷаҳон 11 ё 12-сола будам, ҳамроҳи модарам нимаи дуоими рӯз буд, дар рӯйи мо 1,5-2 кг сарак аз мавзеи Зархонаи кӯҳна ҷидам, саркор аз даст модарам ба гираву зорӣ нигоҳ накарда, қашида гирифта, пеш-пеш гард, ба шӯро месупорид, гуфт. Дар мавзеи Пушти хинӣ аз пеш ду мӯйсафеди деҳа, ки аз поён ба

Зархона меафтад, ҳолро дида, саркорро сарзаниш карда, ба сағира раҳм намое гуфтанд...

Пас гашта торикшаби ба Зархона расида рафтем...

Бинобар ба мо нонро эҳтиёт намоед, саҳт нағӯед, ба мол надиҳед, гуфта таъкид менамоянд.

Аввалҳои солҳои 50-ум бо бобоям Абдуғафур Ҷаффаров оила бунёд намуда, ба Тиргарон омадаанд. Шароит тамоман душвор буд, асбобу анҷоми рӯзгор кам буд, меғуянд, зеро по асосан пӯстақ буд. Бо як табақи калони ҷубини ҳамсои гирду атроф бо навбат ҳамир мекардаанд. Аз умри дароз дидашон ба Худованд шукргузори менамоянд. Аз авлод аввал шуда ба ин ҷо омадаанд, ду ҳуҷра доштаанд, дар яқеаш доимо ҳешовандон мезистаанд, гоҳ ба худашон хӯрок намерасидааст. Пас аз иморати нав сохтан ҳам як дар хона дар ихтиёри ҳешовандон шиносо аз деҳаҳои Зархона, Вочақ, Чош будааст. Солҳои 50-уми асри XX субҳи содиқ ба кори қолхӯс рафта, шом бармегаштаанд. Хӯрокпазӣ, пухтани нон, ҷомашӯӣ шаб иҷро мешудааст.

Модаркалонам ростгӯю парhezкор, меҳмондӯсту дасткушод, меҳрубону дуогӯянд. Модари сенздаҳ фарзанд шудаанд, мутаассифона, ҷор фарзанд дар кӯдакӣ фағида, як писарашон дар 22-солагӣ, дигаре дар 47-солагӣ вафот кардаанд. Аз вафоти яке 37 сол, аз дигаре 16 сол гузаштааст, лекин ҳоло ҳам дар ҳолати танҳо будан номаълум навха мекунад, ки дили кас об мешавад. Боз шукронаи Офаридгор намуда, дуо мекунад, ки ҳеҷ кас Илоҳо доғи фарзандро набинад.

Бибиам ҳоло соҳиби 32 набера, 47 абера мебошанд.

Инҳо қатрае аз дарёи панду нақлҳои воқеии модарбурзғам буд. Мо ба қадри ҳаёти имрӯза, серию пури, фаровонӣ, тараққиёти техника бояд бирасем ва шукргузори бошем!

Шукрона ҶАҶУРОВА,
донишҷӯи Донишгоҳи давлатии Тирмиз.

Курта Марина

Ман ҳар рӯз ба шабонгаҳ мисле ки ба тӯй меравам, омодагӣ мебинам. Дар муқобили оина худро оро дода, аз беҳтиёр табассум карданам ҳайрон мешавам. Баъзан аз оина шоираи рус Марина Светаева баромада меояд. Вай бештар куртаи дароз ба бар намудор мегардад, ки ба худаш мезебад. Не, куртаи шабпӯшак нест он, пирокҳани маъсумак аст, ки пеш аз шеър навиштан дар эҷодхона меғуянд.

Ман сонитарҳо барои ҳамин куртаро фурухта фиришоданам. Мариноро набахшидам. Вай дар сари писарчаи аз гуруснагӣ беҳолшудааш хеле истод, баъд чизҳои дар хона дошташро кӯча баровард, то фурушад. Харидор бошад, ба чизҳои дигар не, ба пирокҳане тавачҷӯ намуд, ки шоира ба бар дошт.

Аз ҳама аҷибаш, шоира ҳамон вақт ҳам шеър навишт. Ҳамон вақт ҳам шеър навишт ва худро бахтнок ҳис кард.

Шабро ӯро саволборон кардам. Вай ҷавоб наод, ҷамм ба осмон, ҳаёломез истодан гирифт...

Эҳ, бо сари ҳам истодани Светаеваро ҳеҷ вақт надидаам. Ҳеҷ не вақти танбех додани ман андак паст фуруда, қӣ мешуда бошад? Рӯзҳо, ки дар болои худ кор намекардам, ба куртаҳои «ҷилдор»-и ман тавре нигарист...

Кӯш нафрати худ пинҳон дошта меватонист!

«Соли 1971. Алмос»

Марина, ҳаёломез нигоҳ карданатонро дида, ба савол додан ҷуғрӣ мекунам: «Чандсолаед, кай ва дар кучо таваллуд ёфтаед?»

Шумо ҷашмони худро пир-пир парронда, ҷониби тиреза менигаред. Рӯйи метобед аз ман. Бинобар аз ҷо хестанатон маънос сӯятон менигарам. Шумо бе-сухан баромада менамояд.

Бо мақсади ба шумо расида гирифтани сӯятон метозам. То расида рафтаам ба автобусе, ки пайдо шуд, савор мешавам. Аз оина маро назора карданатонро фаҳмида, дилам ба ҷояш меафтад. Хурсанд мешавам. Даст меафшонам. Шумо ҷиҳеро ба ҳаво менависед. Ба хондан ҳаракат мекунам: «Соли 1971. Алмос».

Нафасам ба дарун мезанад. Чаро ин тавр, Марина? Синнатон аз хотирам баромадааст. Аниқ медонам, миллататон... ўзбек.

Наранҷед, беэҳтиётӣ кардам: шоири ҳақиқӣ на миллат дораду на синну сол. Шумо ба духтари ман низ ҳамсинн, ба набераи набераам ҳам.

Марио бубахшед, Марина! Мисли одаме, ки сӯи ҳаёт майл дорад ва айнаи замони мисли ки аз ҷиҳи азизаш ҷудо шуда ва мурда истодааст, аз пасатон мешитоам. Шумо нестед... Автобус ба дурӣ, ки ҷашм намебинанд, пинҳон шудааст.

Ҳеҷ кас пай набурд

Марина! Ман дар болои худ кор карданро бас кардам. Навиштаҳоям ба ҷизе намеразанд. Даст карда бинам – хеле сабук. Дар воқеъ, парер рӯз Пастернакро дидам. Тасодуфан. Вомонда менамуд. Дар дасташ китоби Волонский. Саросема кучо меафта. Медонам, ба хонааш не, ба сӯи шеър равона аст. Барои он ки дар дунё вуҷуд доштани худро фаҳмонам, салом додам. Пастернак, ки кучо метохт, яқора истода. Нигоҳаш ба ман афтад ва табассум намуд. Бесуҳан сӯхбат намудем. Дархатон хомӯш буданд. Як муддат шамол аз вазидан, дунё аз зистан бозмонд.

Тарҷумаи Ш.МУХАММАД.

Хосияти Рустам

МИНИАТЮРАҲОИ АДАБӢ

Пастернак рафт...
Бо ӯ ман ҳам рафтам. Ҳеҷ кас надонист. Ҳеҷ кас пай набурд.

Мурдан намехостед – шуморо куштанд

Марина, китобҳо дурӯғ гуфтаанд: ҳукушӣ накардаед шумо. Шуморо куштанд. Вале намурдаед. Ин ҳолат гашта ба баргашта тақрор шудааст ва инро ҳудди онҳо низ фаҳмида, даст афшонда рафтаанд.

Шумо аснои зиқ шудан аз Серёжа ва Аля мадад мегиред. Ба дарахтон таъя мекунед. Ба осмонҳо баромада, фазоро дар мезанед. Бутхона, ҳатто бузғолаҳотон аз хотиратон намебарояд. Шумо бақибад, Марина!

Чег занам, расида о!

Тамоми умр дар таъкиби ду ҷашмам... Инҳо ҷашмони кӣ, ҳанӯз аниқ нест. Чӣ коре накунам, нигаристан мегиранд. Солҳои донишҷӯиям бештар ба модарам мекӯнам, ба осмонҳо баромада, фазоро дар мезанед. Бутхона, ҳатто бузғолаҳотон аз хотиратон намебарояд. Шумо бақибад, Марина!

Албатта, айб дар худам. Даъват накарда мондам ӯро. Аммо фаромӯш наманамудам.

26 сентябр – рӯзи бароям қадринок. Зодидишро ҳамроҳ қил мекунам. Рӯзи фағи Светаева (ин суҳанорно гуфтамон намеояд, зеро ӯ намурдааст) маро бо суръати барқ ба дурӣ меафшонд...

«Туро дӯст медорам, Марина. Чег занам, биё! Баробари садо карданам расида о. Маро танҳо нагузор. Маро таъкиб намо! Бинигар ба ман...»

Асное ба қорҳои ноарзанда то миёни ғӯтидаам, бо тамоми овоз фарёд зан, то ман ба худ оям! Фақат як илтимос: нагузор, ки кори рӯзи охири кардаатро тақрор кунам. Зеро маънаи ман ба ин асло ҷиҳаз намеафтад...

«Антивирус»-и меҳр ва муҳаббат зарур!

Фикр мекардам дунё хеле калон. Осмони дунёе, ки ман медонистам, ҳамин қадар баланд, ҳатто нигаристан ба он воҳиманок менамуд. Имрӯз мебинам, дунёе доштам ба як тарафи тағна меғунчад. Мо ҳеҷ касем!

Аммо як ҷизро фаҳмидам: Меҳре дорем дар қалб, ки мурдари зинда мегардонанд. Барои он ки зиндагӣ кунем. Муҳаббат дорем, ки барои зистани мо ба атрофнамонам дар ҳамбастагӣ бисёр зарур аст.

Имрӯзҳо нури Офтоб барои мо ҳар қадар зарур бошад, меҳру муҳаббат, ки ба якдигар дорем, ҳамон андоза муҳим, дӯстони азизи ман, шоир ва навиандагонӣ тамоми дунё!

Ҳамагонро даъват месозам, дар ҳаҷми ду-се коғаз асар навиased, ки дар он Меҳру Муҳаббат тараннум ёбад, ҳифзи инсоният аз қасди бад, амниятӣ кӯраи Замин аз бало дар он ифода гардад. Мо дар вазъе, ки худамон намефаҳмем, бояд исбот намоем, ки метавонем тамоми Коинотро муҳофизат созем, нагузорем ба Меҳру Муҳаббат ҳеҷ вақт вирус сироят наояд. Бигуздор дар ҷашми инсоният ашқи яъс халқа назаанд, ҳушу ҳушам умр ба сар баранд тамоми инсонҳо. Чунин дархости сидиқидиллонаи мо дар асарҳоямон бояд ақ ёбад.

Ба шумо барор металабам, адбони дунё!

ХАНДАИ МОДАР

Фаршед бо шӯхви балогӣҳои худ аҳли оиларо нороҳат мекард. Аз ин рафтор модараш дарғазаб шуда, ӯро сарзаниш кард. Кӯдак ба нишони норозигӣ ҷеҳра турш намуд ва аз ҷиҳлат чӣ кор карданашро намедонист. Назди модараш омада, ӯро ба оғӯш гирифта, меҳрубонам ба рӯйи модараш нигарист. Абӯрӯни модар ҳамон пурчин буд. Аз рухсорҳои модараш бӯсид, аҳвол дигар нашуд. Аз модараш пурсид:

– Бибичон, ман бачаи хуб-а?

– Не, ту ганда, гапи маро гӯш

накардӣ, – бо қаҳр ҷавоб дод модар.

– Хуб гӯйед, бибичон, – ба зорӣ дармад Фаршед.

Лекин аз модараш савоё набаромад.

– Ята хандед, бибичон. Мана инхел қада, хандед, – бо мақсади ба дили модараш роҳ ёфтан Фаршед хандаи сохта кард. – Ман дигар шӯхӣ намекунам. Хай, бибичон...

Дили модар нарма шуду ғайри-ихтиёр хандаро сар дод.

Маликаи БАХТИЁР.

Богбонзанеро, ки дар ноҳияи Қумқӯрғон зиндагӣ мекунад, дар вилояти Сурхондарё ҳамроҳи мешиносанд. Вай Бекам Музаффарова буда, соли 1994 баъди фағиляти тӯлӣ дар боғчаи бачаҳо ба нафақа баромад ва ба богбонӣ шурӯ кард. Дар парвариши ангурзор ба вай 7 фарзанд, 25 набера ва 7 аберааш кӯмак мекунад. Ба мақсулоти боғи ӯ дар бозорҳо талаб калон. Ҷуз ин, богбонзан бо парвариши қаламчаҳои тоқ низ машғул. Онҳое, ки ангурзор барпо кардан меҳсонд, ниҳолҳои навҳои серхосили ангурро аз ӯ гирифташон мумкин. Фағиляти богбонзани дар меҳнат обутубефта соли 2019 бо нишони сарисинагии «Мӯғтабар аёл» тақдир шуд.

Дар сурат: Бекам Музаффарова.

Суратгир: Ҷ. ҚҶИМУРОДОВ (Ўза).

АЗ ХОТИРОТИ БУЗУРГОН

ГУЛҶЕҲРА ДАР НАЗАРИ УСТОДОН

Меғуянд, ки соли 1949 Мирзо Турсунзода ГулҶеҳра Сулаймоноваро, ки баъди хатми мактаби олий дар яке аз таълимоҳҳои Бухоро аз забону адабиёт дарс медод, ба анҷумани дуоими навиандагон Тоҷикистон ба Сталинобод даъват менамояд, ки ин аввалин анҷумани адбон буд, дар ҳаёти 19 солаи ГулҶеҳра. Вай бисёр хурсанд буд, ки бо баҳонаи анҷуман бузургони адабиётон ба дӯстони падарашро аз наздик меидид ба аксари онҳо мулоқот мекард. Дар президиуми устодон Айнию Лоҳутиро паҳлуӣ ҳам дида, аз онҳо ҷашм намеканд. Дар танафуси анҷуман Устод Айниро рост сӯи ГулҶеҳра омада, аз ҳолу аҳволи оилаи онҳо ва Бухоро пурсон мешавад ва меғуянд, ки ҳуб мешуд шумоён ҳам ба Сталинобод кӯчида меомедаед. Рӯзҳои анҷуман ГулҶеҳра Сулаймонова ба бисёр адбони бузургон ҷавони тоҷик ва шоираи ўзбек Зулфия аз наздик шинос ва ҳамсӯхбат мегардад. Аммо барои ба Абӯлқосим Лоҳутӣ шинос шудан, ҷуғраташ камӣ мекунад. Баъди анҷумани анҷуман бо иштирокчиёне ва меҳмонон зиёфати калоне орошта шуд, ки дар он ГулҶеҳра дар паҳлуӣ Сотим Улғузода ҷой гирифта буд. Абзаски сари дастархон сӯхбатҳои гуворуву шеърҳои ба аҷи аъло мерасид, зиёфат маҳфили адабиёро меоманд. Вақте ки навбат ба Сотим Улғузода мерасад, вай як шеърӣ

Пайрав Сулаймониро бо маҳорати баланду сӯзу ғудози хоси ашъори Пайрав қироат мекунад ва ба Лоҳутӣ рӯ оварда меғуянд: Пайрав на танҳо шеърҳои хуб, балки духтари нағзро низ аз худ ёдгор гузоштааст ва ГулҶеҳро ба устод Лоҳутӣ шинос менамояд. Лоҳутӣ ГулҶеҳраро наздаш хонда гиша мекунад, ки ман-ку туро нахистам, аммо чаро ту худатро нахистосондӣ? Меғуянд, ки ГулҶеҳра бояд бошад, ки вай бори сеюм дар Маскав ба дидори Абӯлқосим Лоҳутӣ мушарраф гардидааст. Ва ана ҳамин қабил воҳурию сӯхбатҳо ва ҳаминшоян ба инсонҳои нек, минҷумла Лоҳутӣю Айни ва дигар бузургони адабиётон ба ГулҶеҳра Сулаймонова кор доду инчунин рӯҳи падари бузургвораш Отаҷон Пайрав Сулаймонӣ мадад карду вай то дараҷаи Шоираи мардумии Тоҷикистон расид.

Байт:

Панди Расмиро бигир, эй ҷон,
ту бо некон нишин,
Некии некон Фалотунро чунин
доно намуд.

Бахриддин ТОҶИДДИНОВ.

Сар зи

модар мақаш, ки...

Кулбаи фақиронае, ки зан дар он хушбахт аст, аз қасри бохашамате, ки зан дар он зиндонӣ асту бадбахт аст, бехтар аст.

(Халқӣ)

Сар зи модар мақаш, ки тоҷи шараф, Гарде аз роҳи модарон бошад. (Абдурахмони Ҷомӣ)

Хар кас, ки ҷон наод, ба ҷонон наме-расад. (Ҳофизӣ Шерозӣ)

Касе, ки ошиқи худбинию худнамо бошад, Ҳамеша бар дари маъшук чун гадо бошад. (Зебунисо)

Занонро лутфу хушхӯст даркор, Чу тифлонро бувада шафқат сазовор. (Носири Хусрав)

Чунки андар хар ду олам ёр мебошад, Бо биҳишту дӯза-ху бо хуру бо гилмон чӣ кор? (Ҳофизӣ Шерозӣ)

Набояд зи як даст кардан ду кор, Насоия ба як дил гирифтани ду ёр. (Абдурахмони Ҷомӣ)

Олам ба чӣ кор ояд, агар ёр набошад. (Бадриддин Хилодӣ)

Бе ёри вафодор на аз умр лаззате хаст ва на дар зиндагӣ роҳате. (Халқӣ)

Зани солеҳа ба қадом хонае, ки бошад, рӯшноӣ ба рӯшноӣ меафзояд. (Халқӣ)

Зан шаркии зиндагӣ ва ёри дармондагист. (Халқӣ)

Хар кӣ бе ёр бувад, пайвасти бемор бувад. (Халқӣ)

Зан – ободии хона. Зан – ҷароғи хона. (Халқӣ)

Тахияи Фариштаи САОДАТ.

ШУҶРАТИ ОЛАМГИР

ва ё фоҷиаи як шоираи ҷавон

Дар бораи ба майдон омадани як истеъдоди нодир, дурахши ситораи тоза дар осмони шеърӣ рус овозаҳо паҳн шуданд. Ника ном доштааст шоираи ҷавон. Фағиляш – Турбина. Муҳлисонаш торафт афзуд ва меғуфтанд вай Светаеваи нав байни ҳубони суҳанвар аст.

Ҳанӯз маҷмӯаи шеърҳои ҷомии таъ ба бар накарда, Ника Турбина чун шоираи нотақдор дар доираҳои адабии собик иттиҳод шукратӣ гардид. Бо ҷоп шудани аввалин дафтраи машқҳои бо унвони «Сиеҳнавис» берун аз иттиҳод низ вирди забонро гашт. Ба ҳуҷра меғуфтанд, ин маҷмӯаи ҳанӯз «Сиеҳнавис», «Сафеднавис»-и ӯ чӣ тавр пазируфта мешуда бошад?

«Сиеҳнавис»-и Ника дар як муддати кӯтоҳро ба забонҳои англисӣ, немисӣ, фаронсавӣ, булғорӣ ва ҳокказо тарҷума гард. Ба кам соҳибистеъдодҳои дунё дар ин синн (ӯ ҳанӯз хеле ҷавон буд) ин гуна барори эҷодӣ даст медиҳад.

Чӣ қадар қасон дар орзуи дидор бо духтари даҳо, ки дар остонаи балоғат бо падидаҳои қаламӣ дили ҳаводорони шеърӣ шоирро дар ҷаҳонҳои ғуғуғии олам тасхир намуд. Модар ва модаркалон, мисле бисот ё ашъе бошад, нодир ва ҳайратангез, ӯро ба ҳама намоиш мекарданд. Паси дарашон ҳамеша пур аз одам: муҳбироне, ки интервю гирифтани, навбат мепоидорон.

Ника дар ҷаннворонаи байналхалқӣ фағиляти иштирок мекард. Муқофотҳо мегирифт. Суратҳои дар муқоваи маҷаллаҳои рангаи бисёр ҷой мегирифтанд. Бо ҳусну латофат низ Ника таваҷҷӯи қасон мекашид. Ҷавонон ҷашм намеканданд. Талабгорҳо хеле зиёд. Духтари харчибаи серҷозиб ва дунёдид – аллакай хеле мамлакатҳоро давра давра чӣ қадар баъзҳои шеърӣ сурӯд гули сари сабад қарор гирифта буд – ба муҳаббатӣ кӣ ҷавоб дода ва ӯро хушбахт мекарда бошад?

Шоираи ҷавон аз бардорбардорҳои беҳад худро гум кард. Ба бемории такаббур дучор шуд. Инчӣ ба назарвард. Аз андак суҳан ё хоҳише, ки таъби дилаш нест, тез оташин мегашт. Тағйирот дар ӯ, табиист, аҳли хонадонро ба ташвиш гузошт.

Болои ин ба сигоркашӣ ва ҳатто майнӯшӣ майл дорад. Ин ҳама таъсири воҳурию бо ҷавонии ғуғуғии, ки аксарият бойбача буданд ва фикири сабук доштанд.

Хайр, Ника ҳанӯз ҷавон. Ба тарбияш ҷиддӣ машғул шаванд, ислоҳ мешавад. Ба охистагӣ, албатта... лекин духтаракро аз муҳите, ки ӯро бериҳа сохтанист, бояд дур сохт. Нияти Костя ном соҳибӣ майхонае, ки Никаро ба худ кашадааст, вайрон.

Бо ин гуна андешаҳо модар роҳи Маскавро пеш гирифт. Бо ин мақсади 710-ум, ки дар тасарруфи Академияи улум қарор дошт, Никаро ҷойгир намуд. Наҳод ӯ ҳанӯз мактабхон? Бале, Ника, ки чун шоираи фағулодда боистеъдодовозааш нисфи ҷаҳонро фаро гирифта, ҳанӯз хонанда синни мактабӣ буд.

Хуш, ӯ кучиост? Падару модараша ҷиҳра буданд? Ба даргоҳи адабиёт чӣ тавр роҳ ёфт?

Вай соли 1974 дар шаҳри Ялта ба дунё омад. Дар хонаи сеҳуҷрадор воқеъ дар кӯчаи Садова бо бояш Анатолий ва бибиаш Людмила ҳамроҳ зиста ва онҳо наберачаи дӯстӣро аз андоза зиёд дӯстдориро навозиш менамунданд. Бобояш духтури харбӣ бошад ҳам, аз

адабиёт ва машаққату наъшаи эҷод оғох, шеърӣ ҳикояҳо менавишт. Таронаҳо меҳонд ба Ника. Бибиаш ба сифати мудири бюрои хидматрасонӣ дар меҳмонхонаи «Ялта» ҳанӯз аз фағиляти бознамонда ва ба шахсони шинохтаи олами адабиёту фарҳанг робитаи наздик дошт.

Ника бисёр бемор мешуд. То ҳафтсолагӣ бардошта мегаштанд. Ҳамеша дар зерӣ назорат...

Рӯзе модараш Майя Анатолевна дид, ки Никаи нав роҳгардак назди тиреза бо оҳанг ҷизе меҳонад, яъне бо забони шеър ҷиҳро меғуянд. Ба ҳаёқон омад: наҳод шеър қироат мекунад?

Харфхоро, хондану навиштанро зуд азхуд кард. Вақте ба синфи якум супурданд, вай аллакай соҳиби хату савод буд. Шеър менавишт... Вақте ҳафтсола шуд, шеърҳои ҷаҳи ва ба ҳолати маҷмӯа оварданд.

Нависандаи машҳур Юлиан Семёнов (муаллифи телесериали «Ҳабдаҳ лаҳза ба ҳор») ба «Ялта» барои истироҳат омад. Рӯзе адбӣ ба назди Людмила Владимировна даромад ва мошин пурсид. Ҳуб, гуфт мудири бюрои хидматрасонӣ ва изофа наму: «Ба шарт, ки ҳамин дафтраи шеърҳои набераамро як қарақ занед ва фикири худ гӯед».

Ю. Семёнов аз ноилоҷӣ дафтарро гирифт. Бо рӯи турш: «Вақти одамро мегиранд ин кампирҳо, шеър гуфта чиро мефаҳмида бошанд онҳо? Гардам аз набераи шеърнависат!» – аз дил гузаронд.

Баъди хеле муддат, асное шеърҳои меҳонд, бовараш намеомад, ки гӯндаи онҳо духтарчаи ҳафтсола. Шеърҳо барои кӯдакон не, барои қалонсолон навишта шуда буданд. Шеърҳои оддӣ не, гуфт Семёнов бо таъҷиб ва ҳаёқон.

Баъди чанде бо тақлифи Ю. Семёнов аз рӯзномаи «Комсомольская правда» ба Ялта муҳбири махсус омад ва дар бораи Никаи ҳафтсола, шеърҳои, ки эҷод кардааст, мақола навишт. Навиштаҳои рӯзноманигор бо як силсила ашъори Н. Турбина дар рӯзнома эълон гардид.

Тавре дар боло таъкид гашт, ба пайдо омадани номи нав ва истеъдоди фағулодда дар адабиёт, бо ҷушу хуруш шеърҳои духтарчае, ки ҳамагӣ ҳафт сол дошт, диққати умум, аз ҷумла, эътибори суҳанварони номии замонро дарҳол ба худ кашид.

Шоираи рус Евгений Евтушенко Никаро ба шогирди гирифт. Чунон харду наздик шуданд. Ника бо даҳони пур «Женя амак» меғуфт Евтушенкоро.

Евгений Евтушенко навишта буд: «Ника ба ҳобе, ки оламо ҳеҷ гоҳ тарк намекунад, монанд аст».

Аммо ба дигаргунҳои дар феълӣ атвори шогирди худ муросо карда натавонист ва хешро қ